

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštno vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Zarek veselega upanja.

Ob koncu starega leta upiramo oči vprašajoče v bodočnost. Kaj bo z nami štajerskimi Slovenci? Naši nemški nasprotniki pritiskajo vedno silneje ob nas. Jezikovna meja od Maribora do Dravograda se vidoma bliža Dravi. Nemške šole nam uničujejo slovenski jezik in v ljudstvu ni odpora. Ob meji od Maribora do Spilfelda kupuje nemški kapital posestvo za posestvom... Okrajni zastop za okrajnim zastopom prehaja v nemškutarske roke. Občine padajo v njihovo politično oblast. Nemške šole rastejo iz slovenskih tal, slovenske šole se ponemčujejo. Obrtni in trgovski stan po mestih ter trgih se je vedno v tujih rokah. Uradniki so zagrizeni naši nasprotniki... Majhao je naše število, in vse moči bi morali zbrati Slovenci, da se uspešno uprejo tujemu navalu. Toda naši advokatski koncipienti in liberalni učitelji so drugega mnenja. Njihovo geslo je: Naredimo razdor, pobijajmo se med seboj, in naš narod bo srečen! Kaj je naši liberalni mladini narodnost? Kaj jim je do narodove sreče? Deveta briga! Njim je za čast, za denar... Nasprotniki se nam smejiijo ter žanjejo, ko se mi le pobijamo.

In ni nobenega žarka veselega upanja za bodočnost? Pač, toda ne prihaja iz hiš slovenske gospode, ampak iz bornih koč našega slovenskega kmeta. Slovenski kmet vataja ter se hoče otresti vseh, ki so se mu laskali in se mu še laskajo iz sebičnih razlogov. Okrepiti hoče najprej svoj stan, ker ve, da je s tem okrepljen tudi slovenski narod. Politično se čuti dovolj zrelega, da sam vzame vajeti v roke, ni mu treba več tujih voznikov iz mest

in trgov. In za njim stoji močna nada: zavedna kmečka omladina. Ej, naša kmečka omladina! Dobro poučena, kipečega navdušenja, poštenega srca in bistre glave koprni po boju za svoje vzore. Mladi advokatski kandidati in liberalno učiteljstvo mu ponuja ta boj. Boj bo dobro izpadel, na to se lahko zanesemo. Kmečki stan s tako mladino mora zmagati!

Kmeta in kmečko omladino bo spremljal zvesto in neomahljivo naš list v bodočih bojih. Vsiljeni so nam ti boji, mi jih nismo iskali, še manj želeli. Toda ko se nam je bojno kopje vsililo v roke, hočemo ga tudi spretno sukati. Za kmečki stan, za slovenski jezik in sveto vero bo naš bojni klic, s katerim gotovo zmagamo! Bojni časi, žalostni časi, a žarek gotovega upanja na zmago nam sveti nasproti....

Gasilec, gori!

ali

o našem tisku.

Velika naša dolžnost je, da živo opozorimo na društvo, ki že 31 let deluje sicer tiho in brez zunanjega hrupa, čigar delo pa je vendar neizmerno važno in je deloma bilo rešeno za ves slovenski štajer v tej dobi: Katoliško tiskovno društvo v Mariboru, ki je lastnik in izdajatelj našega lista in vedno skrbi za njegovo povzdigo.

Dolgo dobo je bil „Slov. Gospodar“ edini politični list za Slov. Štajersko, ki je neustrašno zastopal in branil naše najdražje svetinje narodne: vero in jezik. In kat. tiskovno društvo je ves čas skrbelo za svoj dragoceni, za slovenski narod tako važni list ter je omogočilo, da se je ob svoji brezprimerno nizki ceni še vedno razširjal in dobil celo

potrebni list „Naš dom“ kot posebno prilogo, naj je tudi moralo društvo pri tem žrtvovati.

V teh 31 letih društvenega obstoja so se vse javne razmere neizmerno spreminile. Ako je že pred 35 leti bil tisek tako imeniten, da se je zdelo nujno potrebno ustanoviti kat. tiskovno društvo, kaj naj rečemo potem o važnosti tiska in posebej časnikarstva šele dandanes, ko se celo javno življenje takorekoč vrši po tisku, ko se vse javne in celo zasebne zadeve opravljajo že bolj po tisku in časnikarstvu, nego ustmeno. Dandanes vse vedno bolj čita, od učenjaka in uradnika do najpriprostejšega človeka po mestih in na deželi, vsak ima že skoro svoj časopis, in kakor koli čita, tako postane kmalu celo njegovo mišljenje, njegovo življenje in vse njegovo delovanje. Radi tega je umljivo, zakaj so že davno resni možje vseh stanov začeli človeštvo svariti ter opozarjati na velikansko moč tiska, ki pridiguje dandanes tako mogočno, da, večkrat veliko silnejše, kakor vsi pridigarji in govorniki.

In v naših dneh in posebno še v naših razmerah je trikrat velika ta važnost dobrega tiska, ker nevarnost nam prihaja od vseh strani: našemu narodu preti poguba od narodnih nasprotnikov, ravno tako in enako pogubna pa je nevarnost, ki prihaja iz lastnih vrst, namreč iz onih vrst, ki pod krinko narodnosti le zastrupljajo narod ter ga tirajo v pravno in s tem tudi gnetno pogubo.

Zato je danes sveta dolžnost vsakega pravega rodoljuba, da po svojih močeh krepko podpira dober tisk s tem, da naročuje dobre naše liste in neizmerno skrbi za njih razširjenje; komur pa gnetne razmere le kolikaj dopuščajo, naj postane tudi ud našega kat. tiskovnega društva; plača sicer na leto 10 K (posebne naročnine za „Slov. Gosp.“ in „Naš Dom“ ni treba več plačati), a denar je najbolje naložen.

Kakor znano, vzdržuje tiskovno društvo lastno tiskarno sv. Cirila v Mariboru, ki je bila za razvoj štajerskih Slovencev zadnja tridesetletja velikanske važnosti. To društveno podjetje se je imelo in se

LISTEK.

Ščuka sv. Tomaža.

Vesela slika iz časa tlake. Češki spisal Dr. H.

Bil je zares jedin vesel prizor, katerega so dočakali tlačani naše vasice v celem božjem letu, jedin trenutek v celem božjem letu, ko so se smeli smejeti. Sicer ni bilo za smeh ne časa, ne volje, ne vzroka. Na sv. Tomaža je pa bilo drugače.

Sveda so morali tlačani bolj zgodaj vstati in iti v grad; toda vse je bilo drugače kakor navadno. Danes jih ni spominjalo na tlako nič drugega kakor ščuka, ki so jo morali prinesiti na sv. Tomaža v grad. Cela vas, možje in ženske, so šli skupaj, vsi v praznični noši. Nesli so Tomažovo ščuko v grad. Slovesen sprevod! Kakor bi nesli slona — pa nesli so samo petfundno ščuko!

Toda še je niso; ščuka še je počivala v velikem, gujilem sodu na dvorišču bajtarja Kokodaka, pa premišljevala tudi jedenkrat o minljivosti pozemskih stvari. Vedela je dobro, da so jo včeraj vjeli, spravili v mokro vrečo in vrgli v sod, pokrili ga z desko, to pa obtežili s kamenjem. Vedela je, kako je noter prišla, pa kako priti ven — bilo je vprašanje, o tem je ravno premišljevala. Ljudje so se ehajali iz cele vasi, obstopili sod, trkali nanj in ugibali, kako visoko sega voda. Ščuka v sodu je bila nemirna, čopotala in pljuskala z vodo, kakor bi se kopali trije otroci notri. Fantje so pokladali ušesa na sod, premikali ga in poslušali.

„Notri je!“ vsklikali so od veselja.

Pa bajtar Kokodak je odprl vsak trenutek lince v oknu in pomolil ven svoj na pol z milom namazani obraz:

„Otroci, pazite, da mi ne prevrnete sode, drugače —.“ Zaprl in namazal je zopet svojo kosmato brado in obraz z milom, sklonil glavo pred razpraskano ogledalo in nadaljeval svoje britje, zopet strgal z britvijo kosmatino svoje brade.

Ko bi znala ščuka sama govoriti, morala bi se predstaviti sama na gradu — ker pa ne zna, mora govoriti zanjo vselej jeden kmet. Kmetje so vrste; letos je prišla vrsta na Kokodaka. Gospod župnik so mu spisal neki govor — v četrty uri so ga spisal kar iz glave, pa Kokodak se trudi s tem že tri tedne, vendar ga še ne zna dobro. Počasi se brije, šepeta si „govor“, da bi ga znal dobro predavati pred gospodo na gradu, z jednim očesom gleda na dvorišče, da ne bi kaj neumnega izpeljali otroci z usodnim sodom, z drugim očesom pa gleda v zrcalo. Z levo roko napenja kožo na bradi, v drugi pa drži britev in reže ščetinasto strnišče. Toda ta britev! Odreže jedno kocino, pa je dovolj. Za vsako kocino jo je moral posebej brusiti na jermenu.

„Počakaj, malopridnež ti neumni, jaz ti pokazem!“ psoval je Kokodak in zopet brusil britev. Misli je na svojega izpridenega sina Janeza. Ta si je napravil namreč v nedeljo iz starih škornjev slape. Golenice je odrezal, da bi pa vendar kaj pošteno in ravno odrezal, je vzel za to očeto britev. Skoro celo uro se je mučil stari bajtar in vzdihoval: „Hvala Bogu! — zopet bo mir za celi teden!“ Hitro se je umil, počesal, napravil in pokrtil

na glavo stari občinski cilindar in v roko vzel palico z rudečim trakom. Ukazal je nato vpreči konje, na voz postaviti sod s ščuko. Zraven svojega Janeza sedel je stari na voz. Janez je udaril po subih konjih in odpeljala sta se. Stari je vtaknil umazan in zmečkan papir in ponavljal „govor“. Za vozom je šla cela vas; ničesa jim ni bilo upati od gospode, nič niso dobili na gradu, pa vendar so bili vsi veseli. Danes so imeli prosto, danes jim ni bilo treba na grajsko polje, danes jih ni smel gospod oskrbnik ne psovati, ne tldi; da, danes so se smeli tudi smejeti kakor je bilo vsakemu drago. Taka navada je bila na sv. Tomaža dan. Stara navada, bolje rečeno dolžnost, da je morala pripeljati naša občina v grad živo ščuko, vsaj pet funtov težko. Na gradu se je tehtala pred gospodo, in potem so jo odpeljali tlačani vselej k ribnjaku pod gradom in jo vrgli v pričo gospoda oskrbnika v vodo. Ščuko so kupovali iz skupnega premoženja, včasih tudi kar na dolg, toda na sv. Tomaža je morala biti ščuka v gradu.

Procesi se je vlekla po dolgem in širokem nasipu grajskega ribnjaka. Stari Kokodak se je „nčil“, da so poskakovali črke pred njim, kakor je poskakoval voz, in Janez je očetu še pomagal. Pa bolje bi bilo zanj, ko bi bil gledal na pot in na sod!

Naenkrat je zadonelo za vozom ogromno vpitje: „Janez, počakaj!“

Janez se je obrnil, pa v tem trenutku se je nagnil zadnji del voza, nagnil se je tudi sod in se zvrnil na nasip in iz nasipa — v ribnjak. Janez skoči kakor strela h konjema, Kokodakar prmo dolgo blizu ležečo ranto in vjame srečno sod, s po-

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo,

le ima b riti z najhujšimi zaprekami narodnih nasprotnikov, pa nima nikake podpore denarnih zavodov, ampak se mora vzdrževati le s poštenim delom; kajti kot katoliško podjetje ne more sprejemati naročil, ki jih mora kršćanska vest obsojati, čeravno je pred kratkim neki slovenski list pisal, da je to dovoljeno.

Torej gmotne podpore potrebuje in jo tudi obilo zasluži katol. tiskovno društvo, kajti radi novih razmer mora zdaj svoj delokrog še zelo razširiti, da bo v resnici zadostilo svoji nalogi.

Ne zadostuje torej dandanes več samo tuintam opozoriti ljudi s suho besedo, naj si naroče ta in ta list; ampak prave, živahne agitacije je treba, naročnika za naročnikom res pridobiti. Komur pa le mogoče, naj postane tudi član kat. tiskovnega društva. Nemškutarski, liberalni, socialnodemokratski in vsi nam sovražni krogi delajo z vsemi močmi, da ugonobijo gmotno in moralno ali uravno moč našega naroda: ali ni to najhujši požar, ki ne spravlja v nesrečo le posameznikov, ampak celi narod?!

Kdor torej res ljubi svoje ljudstvo, mora storiti kot gasilec svojo dolžnost: ne more vsak človek lezti po gorečih strehah, vsak pa lahko donša vodo, goni sesalne stroje itd. — t. j. nekoliko lahko vsakdo pomaga z doneski, in zato ima najlepšo priložnost kot ud katoliškega tiskovnega društva v Mariboru!

Še nekaj o draginji mesa.

V štev. 50. „Slov. Gosp.“ sem čital misli in nazre, katere ima neki kmet iz Pesniške doline o draginji mesa, nje začetku in varoku.

Med vraticami se čita, da je ta mož že precej izurjen v kmetijstvu kakor v politiki, in namen teh vrstic je, ga opozoriti le na nekatere nedostatnosti njegovega spisa.

Res, živinoreja je dandanes za kmeta prvi vir njegovih dohodkov, pogoj njegovega obstanka; upravičena je zahteva, da se prepove dovoz živine iz drugih držav. Res pa je žalibog tudi, da je še zlasti med nami Slovenci umna živinoreja tako slabo razvita, da se ne moremo pritoževati, ako ima druga žival prednost pred našo. Ako hočemo uspešno tekmovali z drugimi državami, moramo skrbeti, da jih prekosimo v njih izkušnosti. Da za tako tekmovalje ne zadostuje naša živinoreja, je lahko umevno.

Da stane kmeta meteraki stot kreme toliko in toliko? Dobro! A glej — v drugih krajih pridelajo na orala travnika dva in trikrat toliko kreme, kakor pri nas — kje je zopet vzrok tega zla? Ne li v nas samih? K čemu gnojijo drugod travnike, a pri nas ne? Kajti naše gnojenje travnikov pač ni nikako gnojenje. K čemu drugod na travnikih delo, katerega mi niti po imenu ne poznamo? In potem se pritožujemo? Rajše potrkajmo na prsi: naša krivda — mi začnimo delati, ne pa samo kričati po časniki in klicati poslance na pomoč. Učimo

se poprej sami, potem ponujamo druge. Ako bomo zneli grudi prsti, katere nas brani, z vstrajnim delom, a tudi z „umnim“ gospodarstvom dati tega, česar ona potrebuje, nam bode gotovo to stotero vrnila, in ne bo nam sile.

Kar se tiče delavcev, moramo reči, da istih v Slov. goricah še pač najmanj pogrešamo, samo delavce je človek kakor ti in jaz, in: kakor ti njemu, tako on tebi.

Draginja pri delavcih pa si delamo kmetje sami. Čemu reči: sosed plača delavca po 50 krajcarjev, jaz ga bodem pa po 60. Pri tem peša sosed, opešas pa i ti, če tudi si bogat kot Krez. Nekoliko čudno se mi pa zdi, da dopisnik kar tako obsoja vse druge stanove ter jim velevala, da naj molčijo, ako je tudi meso drago! Zdi se mi, kakor če bi se dva lačna otročiča jokala, a bi eden zapovedal drugemu: molči, nimaš pravice jokati, če si tudi lačen še bolj kakor jaz! — Sicer nekoliko drastičen primer, a resničen! — Kakor pravimo kmetje: cena ne sme živini pasti, ker mi tedaj ne moremo izhajati, tako pravijo vsi drugi stanovi: cena se ne sme mesu zvišati, ker mi tedaj ne moremo živeti. Opravičeno je po mojem mnenju oboje zahtevanje.

Kje pa je torej iskati prav za prav vzroka, da kmetje propadajo? — Kakor sem že enkrat omenil, v prvi vrsti pri nas samih. Skrbimo, da napredujemo v kmetijstvu, in napredovalo bode tudi naše blagostanje. — In če obrtniki, rokodelci, uradniki itd. znajo uporabiti vsak napredek v svojo korist, znajmo to tudi mi kmetovalci. Skrbimo, da bodo naša polja, naši travniki prinašali obilnejše pridelke, in ne bo se nam bati konkurence tujih držav.

Drugi vzrok draginje vseh stvari, ne samo mesa, in tako tudi vzrok propada kmečkega stanu so ogromni davki, katere plačujemo. Država potrebuje vedno več, potem pride dežela, okraj in tudi — občina. In glej, gosp. dopisnik, ako študiraš natančno vse vzroke, ki so krivi večjega davka zlasti pri občinah, moraš pripoznati: zopet smo veliko krivi tudi mi sami. Marsikatero maleskost bi lahko v občini napravili sami, a ošabnost, mržnja do ene ali druge osebe v tem ali onem odboru, mržnja do „črne sakuje“ nam brani to — da, še celo druge hujskamo in pregovarjamo — in občina mora pomoči iskati v večjih dokladah.

Ako torej trezno premislimo vse to, ne pa samo iz lastnega stališča, potem pač ne smemo krivde zavračati samo na druge ter moramo z osnovno začetni najprej pri sebi. — Če čitamo različna politična poročila, lahko spoznamo na prvi hip, da se ravno naši slovenski poslanci v prvi vrsti potegujejo za kmeta. Izšli so več ali manj iz kmečkega stanu, poznajo njegove težnje ter ravno v sled tega storijo zanj, kolikor jim je mogoče.

Drug kmet.

Politični ogled.

Mažarska pravičnost. Sodišče v Budimpešti je obsodilo nekega bivšega goljufa in oderaba zaradi nenravnosti pri mladini na dva meseca ječe. Pravični Slovak, poslanec Juriga, je bil pa obsojen radi dveh člankov v slovaškem listu na dve leti ječe in 1200 K globe. Te dni je bil v Ražomberku na Slovaškem obsojen slovaški župnik Andrej Hlinka na dve leti ječe in 1500 K globe, dr. Šrobar na eno leto ječe in 900 K globe, in še več drugih — radi ščuvanja na mažaronsko narodnost. Mažaroni pač nimajo dobre vesti, zato je bila obravnava tajna in mesto polno vojaštva. Župnik Hlinka, ki je dober duhovnik in priljubljen pri slovaškem narodu, ni naredil drugega, kakor da je rabil izraze, ki bi se pri nas nihče za nje ne zmenil, na pr.: „Čemu vam treba mažarskih sol?“

Francosko ljudstvo za svoje škofe. Brezvesten je način, kako liberalno časopisje vara ves svet o dogodkih na Francoskem. Najprej so pisali, da škofje niso edini s papežem, pozneje, da duhovniki obsojajo nestrpnost papežev in so navajali za dokaz nekega izgubljenega kaplana. Sedaj, ko to nič več ne drži, utajujejo vse velikanske manifestacije francoskega ljudstva za svoje cerkev in za svoje škofe. In ravno avstrijski vodilni staro in mlado liberalni listi ubijajo resnico tako, da se v inozemstvu povsod čudijo neumnosti te politike. Tako so na primer liberalni listi pisali, da je za sivolasega starčka nadškofa Richarda, ko ga je vlada pregonila iz svoje palače, manifestiralo 5000 ljudi, čeim jih je bilo 20.000. O preselitvi kardinala Richarda poročajo so še nadalje podrobnosti: Med množico 20.000 oseb, manifestirajočih za naš škofa, sta bila tudi generala Recamier in de Charette. Ko je prišel med množico admiral Bienaimé, so ga sprejeli s klici: „Doli s frimasoni!“ Ko pride kardinal in sede v voz, vsi jamejo vzklikati: „Živel papež, živila svoboda!“ Mladeniči izprežejo konje ter peljejo voz. Po izselitvi je namestni škof v cerkvi sv. Franca Kaaverija šel opraviti službo Božjo in zapel „Magnificat“. Množica poje s škofom vred, mnogo oči je solznih. Vladni policaji in biriči nimajo povoda intervenirati ter v svoji klavernosti morajo izpustiti 10 mladeničev, katere so hoteli zapreti. Iz dežele pa prihajajo dan na dan poročila o velikih manifestacijah za škofe. — V Chabru je več kot 2000 oseb slovesno sprejelo nadškofa Servonneta, pregonenega od vlade. Ravnotako v Reanu in v Dijonu. V Meauxu je prefekt 78 letnega škofa de Bréya pogajal iz palače, dasi je starček valed razburjenosti padel onesvečen na tla. To je človečnost svobodoljubne vlade! Policaji, ki v cerkvah zapisujejo imena duhovnikov, naletijo povsod na odpor veraikov, da, celo otrok, ki policajem nočejo povedati imena duhovnikov. V Nantesu je policija zaprla malega dečka, ki se je komisarju postavil na pot, ko je ta hotel vžreiti v

močjo drugih ga pa privleče k nasipu zavlečeni in kepno.

„Ali je notri?“ vprašali so radovedneži.

Kokodak si je zavihal rokave in iskal ščuko v sodu.

„Pazite, da vas ne vgrizne“, norčevali so se iz njega nekateri.

„Ne bo ga vgriznila, nič se ni bati“, smejal se je kovač.

„Ali mislite, da ima ščuka zube? Ni mogoče!“ kregali so se zopet drugi.

„Sveda jih ima in grize, ampak kako vas more vgrizniti tukaj-le v sodu, ko se potepa že neke v sredi ribnjaka!“

Pa res, ko bi se bil potapljajl stari bajtar v velikem sodu do bočjega večera, bi ne bil našel ščuke.

„Kaj pa počnemo zdaj?“ obrnil se je Kokodak ves pobit k svojim vaščanom.

„Tako modro bi znali tudi mi vprašati. Ne vprašaj, marveč povej hitro, kaj boš zdaj storiti!“

„Jaz res ne vem. Jaz se menda vtopim, ni druge pomoči!“ javkal je nesrečni Kokodak, prelivaje grenke solze. „Kje dobiti novo ribo, ščuko, najmanj pet funtov težko ščuko! Tukaj-le je, v ribnjaku, pa jo lovite! Da bi pa šli domov, tri ure pota in drugo kupili? To ne gre, na gradu že čakajo.“

Pa zares so že pričakovali.

„Zakaj pa ne gredo, kje se mudijo, nerodneži?“ čudil se je jezno oskrbnik.

„Najbrž so imeli razpokan sod, voda jim je na potu iztekla, pa zdaj nalivajo nove.“

„Morda jim je ščuka cepnila in jo zdaj vznujajo.“

„Prav dobro, da ste me spomnili. Moramo paziti, če je še živa. Ali slišite, kako se klohtajo? Nekaj se jim je moralo prigoditi.“

Čez pol ure so bili tlačani na grajskem dvorišču.

Milostljiva gospoda, pripeljali smo ščuko sv. Tomaža!“ začel je Kokodakar s tresočim glasom, odkrivši glavo. „Ščuka se mora skuhati že na dan sv. Tomaža, ako kdo hoče, da je na sveti večer okrsna.“

„Mi jo že kuhamo danes in sicer ono, katero smo dobili od vas lani, in katere se je potepala do dures v ribnjaku.“

„Naj blagovoli toraj milostljiva gospoda ohraniti to-le ščuko v ribnjaku za drugo leto.“

„Ohranimo jo, če je vsaj pet fantov —“

„Je še več —“

„Ali je živa, zdrava —?“

„Da.“

„Smemite torej sod in prinesite vago.“

Položili so sod na tlak, sneli velik kamen, ki je ležal na pokrovu, sneli pokrov, in iz sode je pomolil glavo — čevljar Ščuka. Ogromni, razuzdani smeh je zadonel po vsem dvorišču. Samo Ščuka je mežikal žalostno s svojimi sivimi očmi, samo bajtar in „oratar“ Kokodak je stal žalosten in potr pri sodu.

„Rekel si, da mi pelješ ščuko sv. Tomaža!“ dejal je navidezno strogo baron, ko se je že naveličal smeja.

„Da, gospod baron.“

„Pa to ni ščuka!“

„Milostljivi gospod baron, motite se, jaz sem res Ščuka“, tresel se je čevljar.

„Pa jaz hočem ribo — ščuko!“

„Ta nam je pobegnila v grajski ribnjak“, jekal je stari Kokodak in pripovedoval na široko celo dogodbo. Drugi so potrdili. „Milostljivi gospod ne bo toraj ničesar izgubil; ker pa moram ščuko pripeljati v grad in ne v ribnjak, torej smo drugo pripeljali.“

„Že verjamem in sprejemem. Naložite sod na voz, pokrite ga in vozite — vam bom že pokazal, kje imate ščuko zvrniti.“

Potisnili so ščuko v sod, pokrili in vozili k ribnjaku.

„Tukaj zvrnite to svojo ščuko!“

Tanek led je pokrival gladino ribnjaka. Ubogi Ščuka! Pa se niso mogli ustaviti. Sneli so sod, nagnili — in revež Ščuka je brodil in mahal kakor raca v mrzli vodi.

„Poberi se ven! klical je baron, vesel, da si je kaj izvirnega izmislil.“

Ščuka je plaval na suho.

Čegava je bila misel, da so tebe v sod dali in pripeljali?“ vprašal je baron, na vsem telesu se tresočega Ščuka.

„Moja!“

„Kaj ti je obljubil za to Kokodak?“

„Polovico svinje.“

„No, za polovico svinje je že vredno kopati se na dan sv. Tomaža.“

Vaščanje so zavili Ščuko v slamo, položili ga na voz, pokrili s plahto in kožuhom in se vračali smejoč se in kričeč. — Čevljar Ščuka pa se je kmalu posušil in ogrel ter naslednje tedne za okrepčavo vžival na sv. Tomaža dan s kopanjem zasluženo svinjino.